

Til lovforslag nr. L 200

Folketinget 2012-13

Betænkning afgivet af Forsvarsudvalget den 28. maj 2013

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v.

(Ændringer i forsvarets uddannelser og i organiseringen af ledelsen af forsvaret)

[af forsvarsministeren (Nick Hækkerup)]

1. Ændringsforslag

Venstres, Dansk Folkepartis og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet 1 ændringsforslag til lovforslaget om deling af lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 20. marts 2013 og var til 1. behandling den 16. april 2013. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Forsvarsudvalget. Udvalget anmoder om, at lovforslaget henvises til fornyet udvalgsbehandling mellem 2. og 3. behandling.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og forsvarsministeren sendte den 10. januar 2013 dette udkast til udvalget, jf. FOU alm. del – bilag 72. Den 5. april 2013 sendte forsvarsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 2 skriftlige henvendelser fra Folk & Sikkerhed og Jørn Olesen, Frederiksberg.

Forsvarsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Samråd

Udvalget har stillet 2 spørgsmål til forsvarsministeren til mundtlig besvarelse. Det ene har ministeren besvaret i et åbent samråd med udvalget den 23. maj 2013. Det andet spørgsmål forventes besvaret i et åbent samråd mellem 2. og 3. behandling.

Forsvarsministeren har efterfølgende sendt udvalget det talepapir, der lå til grund for ministerens besvarelse af det første af de 2 samrådsspørgsmål.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 65 spørgsmål til forsvarsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. 9 af udvalgets spørgsmål til forsvarsministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Udvalget vil stemme for ændringsforslaget om en deling af lovforslaget.

Et flertal i udvalget (S, RV, SF, EL, IA og SIU) indstiller de under A og B nævnte lovforslag til *vedtagelse uændret*.

Socialdemokratiets, Det Radikale Venstres, Socialistisk Folkepartis, Enhedslistens, Inuit Ataqatigiits og Siumuts medlemmer af udvalget bemærker følgende om lovforslaget:

1) Flertallet tillægger det væsentlig betydning, at forsvarschefens grundlæggende ansvar, opgaver m.v. efter lovforslaget vil være lovbestede. Det fremgår således af lovforslaget, at forsvarschefens kommando over værnene indebærer følgende:

- Forsvarschefen er den øverste militærfaglige rådgiver i alle militærfaglige spørgsmål med adgang til at rådgive forsvarsministeren direkte.
- Forsvarschefen har over for forsvarsministeren ansvaret for den operative ledelse af danske styrker – både værnsspecifikke og værnsfælles operative kapaciteter – og dermed en direkte kommandolinje til underlagte operative enheder.
- Forsvarschefen har ansvaret for den militærfaglige vurdering af, om støtten til opstilling, uddannelse og indsæt-

telse af danske styrker muliggør løsning af nationale og internationale opgaver.

- Forsvarschefen er den øverste militære repræsentant internationalt.
- Forsvarschefen har en fast stedfortræder og den fornødne værnssfælles stabsstøtte.

Ændring af disse centrale aspekter af forsvarschefens opgaver og ansvar m.v. kan dermed kun ændres i forbindelse med en lovændring. Det afspejler den betydning, det tillægges, at der også lovgivningsmæssigt er klarhed om ansvaret for den militærfaglige rådgivning og for den operative ledelse af danske militære styrker.

2) Lovforslaget indeholder ikke nogen konkret model for organisering af ledelsen af forsvaret. Forslaget til ændring af forsvarslovens § 11 er en bemyndigelsesbestemmelse med henblik på at skabe fleksibilitet for den til enhver tid siddende forsvarsminister til at tilpasse organiseringen af forsvarets ledelse til de løbende behov. Det skal imidlertid ske inden for de lovbestemte rammer og begrænsninger, som er nævnt ovenfor.

Dette indebærer, at organiseringen af ledelsen af forsvaret i øvrigt ikke vil være et lovgivningsanliggende.

Flertallet finder det helt centralt, at bemyndigelsen – i lyset af de væsentlige besparelser, som forsvaret står over for med stillingsnedlæggelser og afskedigelser ude i strukturen til følge – benyttes til at sikre, at også forsvarets øverste ledelse bliver effektiviseret og rationaliseret i lighed med forsvaret i øvrigt.

I en eventuel integreret model vil alle nødvendige kompetencer være samlet i en myndighed, og der vil således hurtigere kunne etableres et samlet og helhedsorienteret beslutningsgrundlag uden unødigt dobbeltarbejde. I det omfang en sag kræver koordination, kan dette også bedre gennemføres i en integreret model.

Der er ved eventuel etablering af et integreret departement et betydeligt besparelser- og effektiviseringspotentiale.

Forsvarsministeren har om en model, hvor Forsvarskommandoen integreres med Forsvarsministeriets departement, oplyst, at den øverste ledelse i givet fald vil bestå af departementschefen samt af forsvarschefen, for så vidt angår operationer og militærfaglig rådgivning med direkte adgang til forsvarsministeren. Forsvarsministeren har endvidere oplyst, at dette i givet fald i et organogram grafisk vil være illustreret ved en sideordnet placering af departementschefen og forsvarschefen.

De nuværende og eventuelt sammenlagte niveau 2-myndigheder vil i en eventuel integreret model referere til integrerede fagkontorer med både civile og militære kompetencer, som alt efter sagens karakter vil inddrage andre kontorer og departementets ledelse (afdelingschefer m.v., forsvarschefen og departementschefen) og forsvarsministeren. På det operative område vil der være en uændret direkte kommandolinje fra forsvarschefen til underlagte operative enheder.

Forsvarsministeren har tilkendegivet at ville drøfte et konkret forslag til en ændret organisering af ledelsen af forsvaret med Folketingets partier. Forsvarsministeren har endvidere oplyst, at han også fremover – forud for væsentlige

ændringer af organiseringen af ledelsen af forsvaret – vil drøfte konkrete forslag med Folketingets partier.

Flertallet forudsætter, at auditørkorpsets uafhængighed i forhold til forsvaret opretholdes i mindst samme omfang som i dag.

3) Flertallet tillægger det afgørende betydning, at der – hvis Forsvarskommandoen nedlægges som styrelse og integreres i Forsvarsministeriet – fortsat vil være en adgang for Folketingets medlemmer til at blive bekendt med forsvarschefens militærfaglige rådgivning til forsvarsministeren.

Forsvarsministeren har erklæret sig indstillet på at finde en model herfor og har i den forbindelse fremlagt et notat af 27. maj 2013 (L 200 – bilag 10) om Folketingets adgang til indsigt i den militærfaglige rådgivning ved integration af Forsvarskommandoen og Forsvarsministeriets departement. Notatet er optrykt som bilag 3 til betænkningen og har dermed samme status som betænkningen selv.

Flertallet kan tilslutte sig denne model. Ved eventuel etablering af et integreret departement vil der hermed være skabt en retstilstand, hvorefter forsvarsministeren er forpligtet til at give medlemmer af Folketinget indsigt i den militære rådgivning efter notatets bestemmelser.

Flertallet understreger det ønskelige i, at forsvarschefen i sin endelige militærfaglige rådgivning, jf. det omtalte notat, overvejer at omtale umiddelbart underliggende myndigheders militærfaglige vurdering, hvor denne måtte afvige væsentligt.

4) Flertallet kan i øvrigt i det hele støtte den del af lovforslaget, der vedrører forsvarets uddannelser.

Et *mindretal* i udvalget (V, DF og KF) indstiller det under A nævnte lovforslag til *vedtagelse uændret*. Mindretallet indstiller det under B nævnte lovforslag til *forkastelse* ved 3. behandling.

Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget er enige om, at en aktivistisk dansk udenrigspolitik forudsætter et militært forsvar af høj kvalitet – mindst på niveau med det nuværende.

Da lovforslaget undergraver forsvarets kvalitet, kan V, DF og KF ikke støtte forslaget, som det foreligger. Det er særdeles uacceptabelt, at der gives forsvarsministeren en så vidtgående bemyndigelse som den, der foreslås etableret i lovforslagets ændring af forsvarslovens § 11, og som vil betyde, at forsvarsministeren administrativt kan fastlægge forsvarschefens ansvar og placering.

Dette ansvar og forsvarschefens virke skal være stadfæstet ved lov, således at der er en tilstrækkelig demokratisk kontrol hermed fra Folketingets side. Der er i dansk forsvarspolitik tradition for brede politiske aftaler om forsvarets indretning. Dette lovforslag bryder markant med denne tradition. V, DF og KF er tilhængere af aftaletraditionen og de brede forsvarsforlig og ønsker derfor kun at støtte et lovforslag af så vidtgående betydning som dette, hvis der på forhånd er enighed om det i forligskredsen. Det er ikke tilfældet med dette lovforslag.

V, DF og KF tager det som en forudsætning, at såfremt forsvarsministeren alligevel vælger at benytte den bemyndigelse, som lovforslaget giver mulighed for, er V, DF og KF af den opfattelse, at det kræver enighed om anvendelsen af

bemyndigelsen blandt forligspartierne bag den eksisterende forsvarsaftale. Såfremt forsvarsministeren udnytter sin bemyndigelse i lovforslaget sammen med Enhedslisten uden om den eksisterende forsvarsforligskreds, er partierne af den opfattelse, at der tale om et brud på det eksisterende forsvarsforlig.

Som det desuden allerede er fremgået af den offentlige debat og af de svar, der er afgivet til Forsvarsudvalget fra forsvarsministeren under udvalgsbehandlingen af lovforslaget, vil en sammensmeltning af Forsvarsstaben og Forsvarsministeriets departement betyde, at Folketinget og den danske offentlighed ikke længere får aktindsigt i den militærfaglige rådgivning. Det vil altså sige en markant svækkelse af den demokratiske kontrol.

Ydermere vil denne sammenblanding af politiske og militærfaglige råd betyde, at Folketinget og offentligheden ikke længere kan være sikre på at få de rent militærfaglige råd, men derimod en politisk rensset udgave af disse. Det er hverken befolkningen, forsvaret eller Folketinget som demokratisk kontrollør tjent med.

Partierne er af den klare opfattelse, at der er behov for, at forsvarschefen besidder den kompetence, der er nødvendig for at lede, udvikle og indsætte de militære kapaciteter. Forsvarschefen skal derfor have fuld kommando over de operative myndigheder, Forsvarets Materieltjeneste, Forsvarets Personeltjeneste og Forsvarsakademiet.

Moderniseringen af forsvarets øverste ledelse må ske med respekt for de resultater, der er opnået. På den ene side skal de unikke kompetencer, der er indeholdt i forsvarschefens helhedsansvar, fastholdes, og på den anden side skal der gennemføres rationaliseringer og effektiviseringer ved øget integration af en række stabsstøttefunktioner, især mellem departementet og Forsvarsstaben. Det er dog også V's, DF's og KF's vurdering, at Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste på sigt skal organiseres i et tværministerielt regi og dermed udskilles fra forsvarets opgaveportefølje.

V, DF og KF er enige om, at der er en værdi i at fastholde en organisatorisk opdeling af den militære ledelsesfunktion og den politiske ministerbetjening. Begge funktioner er vigtige, men væsensforskellige, og en opdeling vil tillige styrke åbenheden og gennemsigtigheden til gavn for demokratiet. Partierne er enige om, at der er behov for en mere smidig koordination mellem Forsvarskommandoen og departementet og vil derfor som udgangspunkt foreslå en samplacering.

Desuden er V, DF og KF enige om det politiske mål, at der også skal ske en rationalisering af toppen af forsvaret med et antal årsværk svarende til niveauet for rationalisering blandt resten af forsvarets ansatte. Denne rationalisering skal ske under hensyntagen til forsvarets effektivitet og forsvarschefens helhedsansvar for de operative kapaciteter.

En forsvarslov, der ikke sikrer den militærfaglige sammenhæng, vil over tid kunne medføre alvorlige brister i den operative opgaveløsning og ultimativt forøge risikoen for det indsatte personel. V, DF og KF noterer endvidere, at disse synspunkter også fremgår meget klart af en lang række af høringsvarene til lovforslaget. På denne baggrund kan partierne ikke støtte det samlede lovforslag.

Partierne støtter den del af lovforslaget, der omhandler forsvarets uddannelser, men mener ikke, at uddannelsesbestemmelserne hører hjemme i en overordnet lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v. – og slet ikke i et kapitel om forsvarets opgaver. Det er lovteknisk makværk at indføre detaljerede uddannelsesbestemmelser i denne grundlæggende lov, der omhandler andre og meget mere overordnede forhold. Bestemmelserne hører naturligt og hensigtsmæssigt hjemme i lov om forsvarets personel og bør indarbejdes heri. Det er næppe vanskeligt at gøre det, og hvis ministeren finder det nødvendigt at signalere, at personelloven rækker ud over forsvarets personel, må lovens titel ændres til f.eks. lov om forsvarets personel og forsvarets uddannelser m.v. Det kan samtidig i et nyt stykke i lovens § 1 om lovens område ubesværet og på passende vis anføres, at uddannelsesbestemmelserne også rækker ud over forsvarets eget personel, ligesom uddannelsesbestemmelserne kan indføres på passende sted senere i lovteksten.

Da der imidlertid ikke synes at være politisk flertal for en flytning af uddannelsesbestemmelserne til den korrekte lov, personelloven, og da V, DF og KF samtidig noterer sig, at det ikke har nogen retlige konsekvenser, om ændringerne foretages i forsvarsloven eller i personelloven, foreslås lovforslaget delt i to dele, således at de partier, der ikke kan stemme for lovforslaget i sin helhed, kan stemme for uddannelsesbestemmelser og imod bemyndigelsesbestemmelsen om forsvarets ledelse.

Et *andet mindretal* i udvalget (LA) indstiller det under A nævnte lovforslag til *vedtagelse uændret*. Mindretallet vil ved 3. behandling stemme hverken for eller imod det under B nævnte lovforslag.

Liberal Alliances medlem af udvalget ønsker, at forsvarets organisering skal hvile på så bredt et mandat som overhovedet muligt, og LA finder det eksempelvis ikke hensigtsmæssigt, at forsvarsministeren alene kan gennemtvinge en nedlæggelse af Forsvarskommandoen. LA ser gerne, at sådanne beslutninger bliver taget af den kreds, som sædvanligvis står bag de indgåede forsvarsforlig. Samtidig udtrykker LA forståelse for, at der er brug for modernisering af forsvarets topniveau, og at der også her må findes de nødvendige besparelser.

Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (V, DF og KF), tiltrådt af et *flertal* (det øvrige udvalg):

a

Ændringsforslag om deling af lovforslaget

1) Lovforslaget deles i to lovforslag med følgende titler og indhold:

A. »Forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v. (Ændringer vedrørende forsvarets uddannelser)« omfattende § 1, nr. 1, og §§ 2 og 3.

B. »Forslag til lov om ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v. (Ændringer af organiseringen af ledelsen af forsvaret)« omfattende § 1, nr. 2, og §§ 2 og 3. [Forslag om deling af lovforslaget]

ne, der vedrører forsvarets uddannelser, og den anden del omfatter de bestemmelser i lovforslaget, der vedrører forsvarets ledelse. Baggrunden for opdelingen er, at forslagsstillerne kan støtte den del af lovforslaget, der vedrører forsvarets uddannelser, men ikke den del, der handler om forsvarets ledelse, og en opdeling af lovforslaget vil gøre det muligt at stemme for uddannelsesdelen og imod ledelsesdelen.

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Med ændringsforslaget foreslås en opdeling af lovforslaget i to dele, således at den ene del omfatter bestemmelser-

Annette Lind (S) nfm. Bjarne Laustsen (S) Jacob Bjerregaard (S) John Dyrby Paulsen (S) Karin Gaardsted (S)

Trine Bramsen (S) Zenia Stampe (RV) Rasmus Helveg Petersen (RV) Nadeem Farooq (RV) Ole Sohn (SF) Jonas Dahl (SF)

Nikolaj Villumsen (EL) Jørgen Arbo-Bæhr (EL) Sara Olsvig (IA) Doris Jakobsen (SIU) Gitte Lillelund Bech (V)

Jakob Ellemann-Jensen (V) Peter Juel Jensen (V) Karsten Lauritzen (V) Kristian Pihl Lorentzen (V)

Karsten Nonbo (V) fmd. Troels Lund Poulsen (V) Hans Christian Thoning (V) Marie Krarup (DF) Martin Henriksen (DF)

Søren Espersen (DF) Hans Kristian Skibby (DF) Villum Christensen (LA) Lene Espersen (KF)

Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	9
Socialdemokratiet (S)	45	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Dansk Folkeparti (DF)	22	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1

Oversigt over bilag vedrørende L 200

Bilagsnr.	Titel
1	Kommenteret høringsoversigt samt hørings svar, fra forsvarsministeren
2	Henvendelse af 11/4-13 fra Jørn Olesen, Frederiksberg
3	Henvendelse af 15/4-13 fra Folk & Sikkerhed
4	Kopi til orientering af tidligere modtagne henvendelser fra pensioneret kontreadmiral Jørn Olesen vedr. L 200
5	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
6	Ændret tidspunkt for betækningsafgivelse
7	Revideret tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
8	1. udkast til betænkning
9	2. udkast til betænkning
10	Notat om indsigt i den militærfaglige rådgivning fra forsvarsministeren
11	Talepapir fra samrådet d. 23/5-13 om samrådsspørgsmål A fra forsvarsministeren

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 200

Spm.nr.	Titel
1	Spm., om ministeren vil tilsende udvalget den rapport fra 2003 om samling af forsvarets militære og politiske ledelse, som omtales i Berlingske 11/4-13 i artiklen »Ministerium afviste fusion med militær ledelse«, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om kommentar til henvendelse af 11/4-13 fra Jørn Olesen, Frederiksberg, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvorfor ministeren fremsætter en bemyndighedslov i stedet for blot at foreslå en ændring af forsvarsloven, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om teknisk bistand til et ændringsforslag om deling af lovforslaget, hvorved lovforslaget deles, således at den del, der omhandler uddannelse i forsvaret, udskilles til en særlig B-del, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvor forsvarschefen fortsat vil have helhedsansvar i forhold til militærrådgivning, hvis lovforslaget vedtages som fremsat, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm., om ministeren kan bekræfte, at der intet er i lovforslaget, der har relevans for forholdet mellem forsvarets niveau 1- og niveau 2-myndigheder, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om, hvilke områder der i dag hører under forsvarschefens område, som fremadrettet i ministerens integration ønskes flyttet fra forsvarschefens helhedsansvar, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm., om det er korrekt, at der ingen økonomiske eller personelmæssige konsekvenser er af en ændret struktur i forsvarets øverste ledelse, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm., om ministeren deler HOD's og HKKF's bekymring vedrørende soldaternes sikkerhed, såfremt forsvarschefens helhedsansvar reduce-

- res, og i benægtende fald om ministeren veil redegøre for, hvorledes dette sikres, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om, hvorledes ministeren ser forsvarschefens fremtidige placering organisatorisk, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om, hvordan ministeren helt præcis har tænkt sig at udfylde den bemyndigelse, der foreslås indført i § 11, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om, hvilke regler aktindsigt for offentligheden der vil være gældende i forhold til lovforslaget, såfremt forslaget vedtages i den form, lovforslaget er fremsat i, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om, hvornår forsvarschefen fremlægger sin analyse om en værnssfælles kommando, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm., om en eventuel vedtagelse af lovforslaget vil kræve en ny placering af Forsvarsministeriet, og hvad de økonomiske konsekvenser ved en sådan flytning til en ny placering i givet fald vil være, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om, hvilken rolle forsvarschefen er tiltænkt, såfremt lovforslaget vedtages, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om, hvordan begrebet kommando skal opfattes i L 200, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om, hvorfor ministeren mener, at det er tiden at foreslå så potentielt omfattende ændringer i forsvarets øverste ledelse, når der samtidig pågår et analysearbejde, som kan betyde, at der skal etableres en værnssfælles kommando, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om, hvordan ministeren helt præcist har tænkt sig at udfylde den bemyndigelse, der foreslås indført i § 11, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om, hvilken organisatorisk placering ministeren har tænkt sig, forsvarschefen skal have i forhold til departementschefen, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm., om ministeren vil give tilsagn over for udvalget om, at ministeren vil forelægge den endelige organisering af forsvarets ledelse til godkendelse hos de partier i Folketinget, der stemmer for lovforslaget, inden organiseringen træder i kraft, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om, hvordan den militærfaglige rådgivning, som forsvarschefen giver ministeren og Folketinget, vil blive påvirket af dette lovforslag, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm. om, hvorfor det er fundet hensigtsmæssigt at lade forslag om forsvarets uddannelser indgå i et lovforslag sammen med forslag om ændringer i forsvarets ledelse, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om konkrete eksempler på, hvilke behov der ikke kan dækkes inden for gældende lov i forbindelse med indsættelse af danske styrker

- i internationale operationer, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm. om, hvilke ansvarsområder forsvarschefen ikke fremadrettet vil beholde som styrelseschef, når bemyndigelsen iværksættes, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 25 Spm., om niveau 2-myndighederne kan fastholdes uændret uanset ændring af forholdet mellem niveau 0 og 1, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 26 Spm., om ministeren vil fremlægge en konkret model for, hvorledes den demokratiske kontrol kan fastholdes uændret, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 27 Spm. om oversendelse af et organisationsdiagram, der viser, hvilke underliggende myndigheder der henhører under henholdsvis forsvarschefen og departementschefen, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 28 Spm. om, hvilke områder forsvarschefen ikke behøver at være styrelseschef for – uden at dette berører den militærfaglige rådgivning, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 29 Spm. om udviklingen i antallet af ansatte i henholdsvis Forsvarskommandoen og departementet de sidste 3 år, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 30 Spm. om at uddybe, hvad der menes med »klarhed om ansvaret for den militære rådgivning for den operative ledelse af de danske militære styrker«, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 31 Spm. om at fremsende: 1) de nationale definitioner på »fuld kommando«, »kommando«, »operativ ledelse« og »taktisk ledelse« (som alle fire er veldefinerede begreber) og 2) de samme definitioner i NATO-regi, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 32 Spm. om at fremsende en nærmere redegørelse for den samlede organisation af forsvarets ledelse, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 33 Spm. om at be- eller afkræfte, at NIV 2 skal henføres til departementet, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 34 Spm. om at definere, hvad der er »militærfaglige spørgsmål«, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 35 Spm. om, hvad departementets rolle – og dermed departementchefens rolle – er, for så vidt angår materiel og personel, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 36 Spm. om, hvis departementchefen ikke kan være et led i den operative kommandostruktur, hvor så, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 37 Spm., om man kan tale om »operativ ledelse« uden at tale om »værnsfælles kommando«, eller om ministeren, mener at disse to hænger sammen, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 38 Spm. om, hvornår ministeren agter at orientere Folketinget om den model, som ministeren beskriver på side 2, andet afsnit, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå

- 39 Spm., om ministeren planlægger at etablere en værnssfælles kommando, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 40 Spm. om, hvornår ministeren forventer at udmønte bemyndigelsen i lovforslaget, såfremt lovforslaget vedtages, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 41 Spm. om de økonomiske konsekvenser af en vedtagelse af lovforslaget, såfremt ministeren udnytter bemyndigelsen, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 42 Spm. om, hvornår ministeren agter at drøfte en konkret model for omorganisering af ledelsen af forsvaret, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 43 Spm. om, hvornår ministeren vil fremlægge den bebudede model vedrørende aktindsigt, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 44 Spm. om en liste med beskrivelse af de seneste ca. ti tilfælde, hvor der er givet aktindsigt efter offentlighedsloven i militærfaglig rådgivning fra Forsvarskommandoen til Forsvarsministeriets departement, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 45 Spm. om en liste med de tilfælde, hvor der inden for den seneste treårsperiode er givet afslag på aktindsigt i militærfaglig rådgivning fra Forsvarskommandoen til Forsvarsministeriets departement med henvisning til den nugældende offentlighedslovs § 13, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 46 Spm. om en definering af begrebet »militærfaglig rådgivning« i den betydning, der bruges, når der tales om rådgivning fra Forsvarskommandoen til Forsvarsministeriets departement, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 47 Spm. om de gældende regler for afklassificering, der i dag gør det muligt at give aktindsigt i tidligere klassificerede dokumenter efter en nærmere fastsat periode, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 48 Spm. om indførelse af en praksis, så en borger eller journalist, der har fået afslag på aktindsigt i et dokument med henvisning til, at det var klassificeret, informeres, når dokumentet er afklassificeret og dermed tilgængeligt, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 49 Spm., om en sammenlægning af Forsvarskommandoen og Forsvarsministeriets departement vil medføre begrænsninger i muligheden for aktindsigt i aftaler mellem forsvaret og et flyselskab, der transporterer danske soldater til et missionsområde, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 50 Spm., om ikkeansatte studerende, der deltager i moduler/fag på forsvarets uddannelser, skal betale for uddannelsen, eller om finansieringen sker via Uddannelsesministeriet, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 51 Spm. om tilrettelæggelsen af kriterierne for optag for ikke-ansatte studerende på forsvarets uddannelser, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 52 Spm. om, hvordan klageadgangen for en kadet, elev eller studerende på forsvarets uddannelser ændrer sig med denne lovændring i forhold

- til gældende regler i dag, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 53 Spm. om, hvordan en kadet, elev eller studerende på forsvarets uddannelser med denne lovændring kan klage over uddannelsesmæssige ting, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 54 Spm. om ministerens tilkendegivelse om at finde en model for Folketingets adgang til at blive bekendt med forsvarschefens militærfaglige rådgivning ved evt. integration af Forsvarskommandoen og Forsvarsministeriets departement, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 55 Spm., om ministeren vil være indstillet på at evaluere en eventuel ny organisering af ledelsen af forsvaret, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 56 Spm., om der efter en integration af Forsvarskommandoen og Forsvarsministeriets departement fortsat vil være adgang i det hidtidige omfang til oplysninger fra underlagte myndigheder, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 57 Spm. om, på hvilke af forsvarets uddannelser det i praksis kan komme på tale, at studerende uden ansættelse i forsvaret optages, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 58 Spm. om, hvordan fordelingen forventes at være blandt de ikke forsvarsansatte studerende, der optages på forsvarets uddannelser, mellem personer, der får eventuelle uddannelsesudgifter betalt af deres arbejdsgiver, og personer, der selv vil skulle finansiere eventuelle udgifter til studierejser, ekskursioner og eksamination, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 59 Spm., om studerende på forsvarets uddannelser, der ikke er ansat i forsvaret og ikke får udgifter i forbindelse med uddannelsen betalt af en arbejdsgiver, vil have mulighed for at få finansieret eventuelle udgifter til studierejser, ekskursioner og eksamination fra anden side, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 60 Spm., om ministeren kan nævne andre eksempler på uddannelser, hvor studerende mødes med lignende krav som dem, der stilles til ikkeansatte studerende ved forsvarets uddannelser om betaling for studierejser, ekskursioner og eksamination, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 61 Spm., om ministeren vil være indstillet på efter en 2-årig periode at foretage en evaluering af erfaringerne med optagelse af ikke-forsvarsansatte studerende på forsvarets uddannelser, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 62 Spm. om, hvorvidt den mulighed for indsigt i militærfaglig rådgivning, der beskrives i L 200 – bilag 10, åbner for en højere grad af åbenhed og indsigt i forhold til den aktindsigt, der fremgår af § 29, stk. 1 i L 144, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 63 Spm. om, hvorledes en ren militærfaglig rådgivning kan fastholdes og underlægges demokratisk kontrol, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå

- 64 Spm. om, hvordan det forholder sig med hensyn til offentlighedens (pressens og borgernes) adgang til at få indsigt i den militærfaglige rådgivning, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 65 Spm. om, hvorvidt den i L 200 – bilag 10 nævnte adgang til at blive orienteret om forsvarschefens militærfaglige rådgivning er uafhængig af, hvem der har taget initiativ til rådgivningen, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå

Oversigt over samrådsspørgsmål vedrørende L 200

Samråds- spm.nr.	Titel
A	Samrådssp. om en uddybelse af de mest betydningsfulde dele for forswarets fremtid i lovforslaget, til forsvarsministeren
B	Samrådssp. om en redegørelse for den kommunikation, der har været mellem Forsvarsministeriet og Forsvarskommandoen, om udarbejdelsen af lovforslaget, til forsvarsministeren

9 af udvalgets spørgsmål til forsvarsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålene og svarene er optrykt efter ønske fra S, RV, SF, EL, IA og SIU.

Spørgsmål 46:

Ministeren bedes definere begrebet »militærfaglig rådgivning« i den betydning, der bruges, når der tales om rådgivning fra Forsvarskommandoen til Forsvarsministeriets departement, og – med brug af konkrete eksempler – foretage en afgrænsning i forhold til andre typer rådgivning, eksempelvis økonomisk, juridisk/folkeretlig eller politisk rådgivning.

Svar:

Den militærfaglige rådgivning omfatter spørgsmål, hvis besvarelse som udgangspunkt forudsætter en militærfaglig uddannelse og erfaring.

Det handler grundlæggende om spørgsmål i relation til militære kapaciteters brugbarhed og deres operative anvendelse.

I forhold til militære kapaciteters brugbarhed er der behov for militærfaglig rådgivning i politiske beslutninger om udviklingen af forsvarets kapaciteter i forhold til forventede fremtidige opgaver og herunder om kravene til materiel, våben, personel og uddannelse m.v.

I forhold til den operative anvendelse er der brug for militærfaglig rådgivning i forhold til mulige styrkebidrag med tilhørende forudsætninger og konsekvenser på det militære område og eventuelle anbefalinger på den baggrund. Forudsætninger og konsekvenser kan f.eks. være behovet for støtte, enhedens egnethed til at løse den pågældende opgave eller behovet for at justere et andet styrkebidrag til en igangværende operation, hvis et bestemt styrkebidrag udsendes. Det omfatter også f.eks. militærfaglige synspunkter på mulighederne for at samarbejde med andre landes militære styrker ved forskellige typer bidrag samt nationale militærfaglige vurderinger i relation til den pågældende operation og forskellige styrkebidrags væsentlighed for opgaveløsningen.

Den militærfaglige rådgivning kan også relatere sig til mere strategiske spørgsmål i forhold til krisestyring, våbenkontrol og internationalt samarbejde på det forsvars- og sikkerhedspolitiske område.

De politiske aspekter – nationalt og internationalt – samt bredere økonomiske aspekter og juridisk ekspertise tilføres i departementet i lighed med koordinationen med øvrige nationale og internationale aktører.

Spørgsmål 48:

Vil ministeren tage initiativ til at indføre en praksis, så en borger eller journalist, der har fået afslag på aktindsigt i et dokument med henvisning til, at det var klassificeret, på Forsvarsministeriets eller forsvarrets initiativ informeres, når dokumentet er afklassificeret og dermed tilgængeligt?

Svar:

Som det fremgår af den samtidige besvarelse af spørgsmål 47 er der pligt til jævnlige at gennemgå tidligere udfærdigede klassificerede informationer med henblik på at nedklassificere eller afklassificere disse, i det omfang de hensyn, der betingede klassifikationsgraden, ikke længere er til stede. Jeg er positivt indstillet på at indføre en ordning som nævnt i spørgsmålet på Forsvarsministeriets område og vil underrette udvalget om ordningens nærmere indhold.

Spørgsmål 49:

Vil en sammenlægning af Forsvarskommandoen og Forsvarsministeriets departement medføre begrænsninger i muligheden for aktindsigt i aftaler mellem forsvaret og et flyselskab, der transporterer danske soldater til et missionsområde (f.eks. Small Planet Airlines) i forhold til de i dag eksisterende muligheder?

Svar:

En sådan sammenlægning vil ikke medføre begrænsninger i adgangen til aktindsigt efter offentlighedsloven i de i spørgsmålet nævnte aftaler.

Spørgsmål 54:

Ministeren tilkendegav under samrådet den 23. maj 2013 i Forsvarsudvalget at være indstillet på at finde en model for Folketingets adgang til at blive bekendt med forsvarschefens militærfaglige rådgivning ved evt. integration af Forsvarskommandoen og Forsvarsministeriets departement. Vil denne adgang også omfatte offentligheden?

Svar:

Materiale, som oversendes til Folketingets udvalg, vil i henhold til Folketingets forretningsorden og Folketingets regler for adgang til folketingsudvalgenes materialer og udvalgsaktdatabase bliver offentliggjort (og dermed tilgængelig for offentligheden, herunder pressen) på Folketingets hjemmeside, medmindre fortrolighed er et vilkår ved oversendelsen. Med dette forbehold kan spørgsmålet således besvares bekræftende.

Spørgsmål 55:

Vil ministeren være indstillet på at evaluere en eventuel ny organisering af ledelsen af forsvaret f.eks. 2 år efter gennemførelsen af en evt. organisationsændring?

Svar:

Det er min opfattelse, at det vil være både naturligt og hensigtsmæssigt at evaluere en eventuel ny organisering efter f.eks. 2 år, så ja – det vil jeg være indstillet på.

Spørgsmål 56:

Vil der efter en eventuel integration af Forsvarskommandoen og Forsvarsministeriets departement fortsat være adgang i det hidtidige omfang til oplysninger fra underlagte myndigheder om f.eks. antallet af tilbageholdte i en international operation, antallet af episoder hvor udsendte danske soldater overværer overgreb mod lokale, aftaler med eksterne leverandører som f.eks. aftalen med Small Planet Airlines og lignende oplysninger?

Svar:

Jeg kan bekræfte, at der – efter en eventuel integration af Forsvarskommandoen og Forsvarsministeriets departement – vil være adgang til oplysninger af den i spørgsmålet nævnte karakter fra underlagte myndigheder i det hidtidige omfang.

Spørgsmål 61:

Vil ministeren være indstillet på efter en toårig periode at foretage en evaluering af erfaringerne med optagelse af ikke-forsvarsansatte studerende på forsvarets uddannelser – herunder af, hvorvidt forudsætningerne omkring de studerendes eventuelle udgifter i forbindelse med uddannelserne har vist sig at holde?

Svar:

Jeg er positivt indstillet over for at foretage evaluering af forudsætninger og forløb vedrørende optagelse af ikke-ansatte studerende. Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, forventes ikke-ansatte studerende ikke optaget på den grundlæggende officersuddannelse med henblik på at gennemgå hele uddannelsen, og de forventes kun undtagelsesvist optaget på enkelte fag eller moduler på denne uddannelse. Om forsvarrets videreuddannelse af officerer fremgår det af bemærkningerne, at der kun forventes et stærkt begrænset optag af ikke-ansatte på hele uddannelsen, hvorimod der i lidt højere grad kan forudses optag af ikke-ansatte på enkelte fag eller moduler på denne uddannelse.

Henset til hvornår den nye officersuddannelsesmodel forventes at blive taget i brug, og henset til at der ikke forventes et særligt stort optag af ikke-ansatte på den grundlæggende officersuddannelse, forekommer det mest relevant at evaluere på de ikke-ansattes deltagelse, når uddannelsesmodellen er gennemført i sin helhed med mindst ét hold studerende.

Dette forventes som nævnt at være ultimo 2017, hvorefter evaluering kan finde sted primo 2018.

Spørgsmål 62:

Under henvisning til »Notat om Folketingets adgang til indsigt i den militærfaglige rådgivning ved integration af Forsvarskommandoen og Forsvarsministeriets departement« af 27. maj 2013, jf. L 200 – bilag 10, ønskes oplyst, hvorvidt den mulighed for indsigt i militærfaglig rådgivning, der beskrives i notatet, åbner for en højere grad af åbenhed og indsigt i forhold til den aktindsigt, der fremgår af § 29, stk. 1 i L 144 (regeringens forslag til lov om offentlighed i forvaltningen), hvorefter der er aktindsigt i »interne faglige vurderinger i endelig form«. Såfremt det nævnte notat giver mulighed for en højere grad af åbenhed og indsigt end reglerne i L 144, ønskes rækkevidden af denne belyst ved eksempler.

Svar:

Den i notatet beskrevne ordning om indsigt i den militærfaglige rådgivning vil give en videre adgang til indsigt end den adgang til aktindsigt, der følger af § 29, stk. 1, i det af justitsministeren fremsatte forslag til en ny offentlighedslov (L 144). Som anført i notatet vil der gives Folketinget adgang til skriftligt som led i den parlamentariske kontrol at blive orienteret om forsvarschefens endelige militærfaglige rådgivning til forsvarsministeren i en lang række tilfælde som beskrevet i notatet. Det vil f.eks. kunne dreje sig om anskaffelse af en ny pansret mandskabsvogn, danske bidrag til eventuelle nye FN-operationer og spørgsmålet om eventuelle sammenlægninger af de nuværende niveau-2 myndigheder. Afgrænsningen vil ikke blive fortolket restriktivt.

Hvis der er tilslutning til ordningen, og notatet optrykkes som bilag til udvalgets betænkning, vil der være tale om en retstilstand, som forsvarsministeren er forpligtet – også retligt – til at overholde.

Spørgsmål 65:

Ministeren bedes oplyse, hvorvidt den i notatet af 27. maj 2013 (L 200 – bilag 10) nævnte adgang til at blive orienteret om forsvarschefens militærfaglige rådgivning er uafhængig af, hvem der har taget initiativ til rådgivningen.

Svar:

Jeg kan bekræfte, at den i notatet af 27. maj 2013 nævnte ordning er uafhængig af, hvem der har taget initiativ til forsvarschefens militærfaglige rådgivning.

Notat fra forsvarsministeren om indsigt i den militærfaglige rådgivning

Notatet er optrykt efter ønske fra S, RV, SF, EL, IA og SIU.

NOTAT**om****Folketingets adgang til indsigt i den militærfaglige rådgivning ved en integration af Forsvarskommandoen og Forsvarsministeriets departement**

27. maj 2013

Forsvarschefens ansvar for den militærfaglige rådgivning til forsvarsministeren vil i medfør af det fremsatte lovforslag (L 200) uændret være lovbestemt. Lovforslaget giver mulighed for at tilpasse organiseringen af ledelsen af forsvaret og herunder for at integrere den øverste politiske/civile/militære ledelse. Integration vil i givet fald betyde, at Forsvarskommandoen nedlægges som styrelse og integreres i Forsvarsministeriets departement.

Forsvarsministeriet er ved en sådan integration indstillet på at give Folketinget adgang til som led i den parlamentariske kontrol at blive skriftligt orienteret om forsvarens endelige militærfaglige rådgivning til forsvarsministeren i forbindelse med beslutningsforslag om udsendelse af danske styrkebidrag, ved besvarelse af spørgsmål i forhold til igangværende operationer og generelt i relation til beslutninger om mere væsentlige ændringer i den operative og støttende struktur og beslutninger af større betydning for forsvaret, herunder vedrørende materielanskaffelser og personelforhold m.v.

I det omfang hensynet til statens sikkerhed, herunder sikkerheden for udsendte styrker, hensynet til rigets forsvar eller hensynet til Danmarks udenrigspolitiske interesser m.v. tilsiger fortrolighed omkring den militærfaglige rådgivning, vil fortroligheden kunne være et vilkår ved besvarelsen eller sikres ved, at der alene gives adgang til at gennemlæse rådgivningen.